

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SÜRELİDİR

7/5967

SAYI : B.02.0.007.00/192
KONU : Yazılı Soru Önergesi

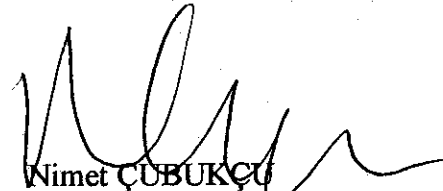
04.10.2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 22.12.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5967-10187/21498 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 24.12.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-107-14/5125 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazıyla Bakanlığımıza gönderilen Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR'un Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği 7/5967 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF.DR.N.GAYE ERBATUR'UN
7/5967 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

23.09.2008 tarihinde Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün B.02.2.SYD.0.07-154-3692/12242 sayılı yazısına göre, 2005 Eylül ayında Dünya Bankasının Sosyal Riski Azaltma Projesi kapsamında Beyoğlu Kaymakamlığı Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı ile Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfının açmış oldukları Kadın Konukevi çalışmasına, daha önce son defa kaynak sağlandığı gerekçesiyle kaynak aktarılmamıştır. Bu karara dayanarak Beyoğlu Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Kadın Konuk Evi çalışanlarının 31.08.2008 tarihi itibari ile işten çıkartılacaklarını yazılı olarak bildirmiştir. Türkiye'de tek, dünyada sayılı devlet kadın örgütü işbirliği ile yürütülen sığınak çalışması örneklerinden birisi olarak; Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı ile Beyoğlu Kaymakamlığı SYDV ortaklaşa yürüttüğü sığınak çalışması resmi olarak Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından sonlandırılmıştır. 1. protokol süresi dolan bu işbirliği 2. dönemde Beyoğlu Kaymakamlığı SYDV başkanlığı tarafından protokol imzalanmaması nedeniyle kurumsallaşmamıştır.

4 Temmuz 2006 tarihli, 26218 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık genelgesini de göz önünde bulundurarak;

SORULAR :

- 1) 4 Temmuz 2006 tarihli, 26218 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık genelgesinde yer alan " Sivil toplum kuruluşları tarafından kurulmuş ve kurulacak olan bağımsız kadın sığınma evi ve kadın danışma merkezlerini açma ve işletme girişimleri yerel yönetimler ve İl özel idareleri tarafından mali destek de dâhil olmak üzere çok yönlü desteklenmelidir" maddesine ters düşen bu uygulamanın durdurulması ve Mor Çatı Beyoğlu SYDV işbirliğinin gerekli kaynak sağlanarak devam ettirilebilmesi için ne gibi tedbirler alınacaktır?
- 2) Kadına yönelik şiddet ile ilgili çalışmalar yürüten sorumlu kurumlara ve yerel yönetimlere, bu çalışmalarla ilgili gerekli kaynak sağlanmakta mıdır?
- 3) 4 Temmuz 2006 tarihli, 26218 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık genelgesinde yer alan "Kadın sığınma/konuk evlerinin kuruluşu ve işletilmesi ile ilgili mevzuatın gözden geçirilerek Avrupa Birliği standartları doğrultusunda yeniden hazırlanması ve yerel yönetimlere kadın sığınma/konuk evi açma konusunda zorunluluk getirilmesi sağlanmalıdır. Açılan kadın sığınma/konuk evlerinin mevzuatta belirtilen standartlara uygunluğu düzenli olarak denetlenmelidir" maddesi ile ilgili gerekli yasal düzenlemelerin ve mekanizmaların hayata geçirilmesi için neler yapılmıştır?

- 4) Kadına yönelik şiddeti önlemeye ve şiddete maruz kalan kadınları varsa çocuklarıyla birlikte destekleyecek birimler oluşturulması ve sürdürülebilmesinde alınacak tedbirler için 2009 yılında ne kadar bütçe ayrılmıştır?

CEVAPLAR :

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza Bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Kadın konukevinin gizlilik ilkesi prensibi bazı sivil toplum kuruluşlarının açıklamaları ile zaman zaman ihlal edilebilmektedir. Bu bağlamda konunun hassasiyetine özellikle dikkat edilmektedir. Kurumumuz kendi teşkilat yapısı içerisinde açtığı kadın konukevleri ile hizmetlerini yürütürken, diğer yandan da bu alanda hizmet vermek isteyen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri için rehber olması, hizmetten yararlanan kadın ve çocuklarının istismarının önlenmesi, insan onuruna yakışan, çağdaş anlayış ve koşullara uygun düzeyde hizmet sunumunun sağlanması amacıyla hazırlanıp, 8 Mayıs 2001 tarih ve 24396 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan ve bu alandaki özverili çalışmaların desteklenmesi, işbirliği ve dayanışmanın öne çıkarılarak uygulanması öngörülen; "Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliği" uyarınca da hizmetlerini sürdürmektedir.

Kurumumuz dışında "Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliği" uyarınca kuruluş açmak isteyen özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan rehberlik hizmetleri sürdürülmekte, işbirliği talepleri değerlendirilmektedir.

Kurumumuza bağlı olarak hizmete açılan 26 kadın konukevinden 10'u, valilik, kaymakamlık, belediyeler ve barolarla işbirliği protokolleri imzalanarak hizmete açılmıştır.

Bakanlığımızca; Belediyeler Kanunu uyarınca, Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyelerin, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açma yükümlülüğünden de bahisle, belediyeleri kadın konukevi/sığınma evi açmaları konusunda teşvik edici ifadelerin de yer aldığı 22.04.2005 tarih ve 765 sayılı "Kadın Konukevleri ve Gizliliğe Riayet Edilmesi Hakkında" tüm valiliklere bir Genelge gönderilmiştir. Aynı Genelge ile "Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliği" uyarınca kadın konukevi/sığınma evi açan kamu ve özel kuruluşlara açılış izni almaları konusunda rehberlik yapılması da istenilmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımızca; İçişleri Bakanlığı'nın tüm valiliklere gönderdiği; "Aç ve Açıkta Hiçbir Vatandaşımız Kalmayacak" sloganıyla, kısa süreli veya belli bir dönem için kalacak yeri olmayan vatandaşların başvurabileceği sığınma evleri ya da merkezlerinin kurulması için mülki ve mahalli idareler ile sivil toplum kuruluşlarının işbirliğini sağlayacak çalışmaların başlatılması konusundaki 26.02.2003 tarihli Genelgesinden de bahisle, İl Özel İdare Kanunu ve Belediye Kanunu gereğince, 18-60 yaş arası ihtiyaç gruplarına yönelik hizmet vermek üzere tüm illerimizdeki mahalli idareler imkanları ile il merkezleri ve büyük ilçelerde bakımevlerinin açılması konusunda 03.02.2006 tarihli bir Genelge gönderilmiştir.

Kurumumuz ve İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü işbirliği ile 04.07.2006 tarih ve 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ne de ilgi tutularak "Töre

Ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Koordinasyonu" konusunda düzenlenerek 2007 yılında tüm valiliklere gönderilmiş bulunan Genelgede; söz konusu Belediyelerin kadın sığınma evlerini ivedilikle açmaları gerektiği belirtilerek, kadına yönelik şiddetin yol açtığı veya açacağı zararların toplumumuzda derin ve kalıcı izler bırakmaması için uyulması gereken hususlar bildirilmiştir.

Kurumumuza bağlı olarak hizmetlerini sürdüren ve 2003 yılına kadar 8 olan kadın konukevi sayısı, bu tarihten sonra açılan 18 kadın konukevi ile 26'ya, kapasite toplamı ise 170'den, 573'e ulaşmıştır.

Ülke genelinde 2003 yılına kadar 11 olan kadın konukevi/sığınma evi sayısı ise, bu gün 52 olmuştur.

İstanbul Beyoğlu Kaymakamlığı'nın Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı ile işbirliği protokolü yaparak hizmete açtığı kadın sığınma evi hizmetlerinin; protokol süresinin 31.12.2008 tarihinde dolması nedeniyle sürdürülemeyeceğinin anlaşılması nedeniyle, İstanbul Valiliğine bir yazı gönderilerek, söz konusu sığınma evinde kalan kadınlar ve çocuklarının mağdur olmalarının önlenmesi bakımından Beyoğlu Kaymakamlığı ile Kurumumuz işbirliğinin değerlendirilmesi ve bu konuda gereğinin yapılması istenilmiştir.

Kadına ve çocuğa yönelik şiddete karşı mücadelede geri adım atılması söz konusu değildir.

Konu ile ilgili olarak yapılan çalışmalar sonucunda, söz konusu kuruluşun Kurumumuza bağlı olarak işletilmesine ilişkin işbirliği esasları Kurumumuz ve İstanbul Beyoğlu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı arasında düzenlenen protokol 13.01.2009 tarihinde imzalanmış ve yürürlüğe konmuştur. Söz konusu hizmetler devam etmektedir.

Kadın konukevlerinin açılışlarında belirlenen kapasiteleri, artan taleplerin karşılanmasında engel olarak görülmemekte, birçok kuruluşumuz gerekirse yatak ilavesi yaparak kapasitelerinin üstünde hizmet verebilmektedirler. Ayrıca, kadın konukevlerine kabul edilen kadınların kalma sürelerinin değişkenliği nedeniyle doğan sirkülasyonla yıl içinde barınan kadın sayısı toplam kapasitenin üzerinde olmaktadır.

Kadına yönelik aile içi şiddet, farklı sektör ve disiplinlerin katıldığı çok yönlü bir mücadeleyi gerektiriyor olması nedeniyle, 2006/17 Nolu Başbakanlık Genelgesi' de göz önünde tutularak, kadına yönelik şiddete karşı mücadele eden kadın grupları, kamu kurum ve kuruluşları arasında kalıcı bir iletişim ve bilgi ağı kurma, ortak politikalar oluşturma amaçlı faaliyetlerimiz sürdürülmektedir.

Bu kapsamda, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen; "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi" Türkiye'de kadın haklarının korunması ve aile içi şiddetin ortadan kaldırılması amacını taşımakta olup, düzenlenen çalışma ve eğitim programlarına Kurumumuzca da aktif olarak katılmış ve katkı sağlanmıştır.

"Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi" kapsamında "Sığınma evi Kılavuzu" hazırlanmıştır. Bu Kılavuzun amacı; aile içi şiddete maruz kalan kadınlar ile risk altındaki kadınların ve çocuklarının korunmasını ve bakımını sağlamak üzere kurulan ve yatılı hizmet sunan kadın sığınma evlerinin kaliteli hizmet verebilmeleri için uyulması gereken alt yapı standartlarını ve alternatif yönetim modellerini sunmaktır. Bu bilgiler sığınma evleri ile ilgili uluslararası standartlar da göz önünde tutularak hazırlanmıştır.

Kadına yönelik şiddeti önlemeye ve şiddete maruz kalan kadınları varsa çocukları ile birlikte destekleyecek kuruluşlar oluşturulması ve sürdürülebilmesinde alınacak tedbirler için 2009 mali yılında Kadın Konukevleri ve Aile Danışma Merkezleri için: 7.477.000YTL, Toplum Merkezleri için: 19.238.000YTL. bütçe ayrılmış ve TBMM Genel Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza Bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Bilindiği üzere, kadına yönelik şiddetin önlenmesinin devlet politikası haline getirilmesinin açık göstergesi olan 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesinde yer alan tedbirlerin hayata geçirilmesinde koordinasyon görevi verilen ve bu görev kapsamında Genelgede belirlenen tedbirlerin hayata geçirilmesinden sorumlu kurum-kuruluşlar tarafından Genel Müdürlüğümüze iletilen dönemsel faaliyet raporlarından; Genelgedeki tedbirlerin hayata geçirilmesindeki çalışmaların tüm taraflarca sahiplenildiği, kararlılıkla yürütüldüğü ve giderek yoğunlaştığı gözlenmektedir.

Bu çerçevede, sorumlu kurum-kuruluşlar ve yerel yönetimler tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin giderleri kurum bütçelerinden karşılanmaktadır.

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesinde yer alan "Kadına yönelik şiddete karşı alınacak önlemler bir ulusal plan çerçevesinde yasal, kurumsal, eğitsel ve kültürel alanlara yönelik, kapsamlı olarak belirlenmelidir. Bu plan hazırlanırken toplumsal cinsiyet bakış açısına sahip bir plan olması sağlanmalıdır." Tedbirinin hayata geçirilmesinde Genel Müdürlüğümüz sorumlu kuruluş olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, Genel Müdürlüğümüz tarafından "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010" hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Ulusal Eylem Planında Koruyucu Hizmet Sunumu başlığı altında kadın konukevlerinin nitelik ve nicelik bakımından geçirilmesi ve sığınmaevi açma çalışmalarının desteklenmesi konusunda Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, valilikler ve yerel yönetimlere görevler verilmiştir.

Ayrıca, yine "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Projesi" kapsamında, şiddete maruz kalmış ya da risk altındaki kadın ve çocuklarına yönelik olarak sığınmaevi işleten veya açacak olan kurum ve kuruluşlara sığınmaevi standartlarının belirlenmesi ve işletim modelleri konusunda rehberlik sağlanması amacıyla "Kadın Sığınmaevi Kılavuzu" hazırlanmıştır. Altı bölümden oluşan Kılavuzda, kadına yönelik şiddet konusunda mevcut durum ortaya konulmuş, ulusal ve uluslararası mevzuat yer almış, kadın danışma merkezleri, dünyada ve Türkiye'de kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ve kadın kuruluşları tarafından işletilen sığınmaevlerinin tarihçesi gözden geçirilmiş, sığınmaevi çalışma ilkelerine yer verilmiştir. Kılavuzun son bölümünde ise, dünyadaki ve Türkiye'deki deneyimler incelenerek kurulum, finansman, uygulama standartları ile yönetim, denetim vb. standartları yer almıştır.

Söz konusu Kılavuzun basımı tamamlandığında ülke genelinde dağıtımı sağlanacaktır.

Konuya ilişkin olarak Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığınca (Sn.Hayati YAZICI) verilen cevaba göre;

Genel Müdürlüğümüz tarafından Dünya Bankası ile yapılan İkraz Anlaşması çerçevesinde yürütülen Sosyal Riski Azaltma Projesinin yerel girişimler bileşeninin alt bileşeni olan Sosyal Hizmet Projeleri kapsamında, 2005 yılında Beyoğlu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından Mor Çatı Kadın Sağlığı Vakfı işbirliği ile

hazırlanan Evsizler Evi 2 (Kadın Konukevi) Projesi desteklenmiştir. Bir yıl süre ile desteklenmesi öngörülen proje için 2005 yılında 132.932.-YTL kaynak aktarılmış, Vakfın projenin devamı için bir yıl daha desteklenmesi talebi üzerine aynı proje için 2006 yılında 72.500.-YTL daha kaynak aktarılmıştır. SRAP'ın sona erdiği 2007 yılından sonra Beyoğlu SYD Vakfı tarafından projenin sürdürülmesi için tekrar kaynak talebinde bulunulmuştur. Bu talep üzerine sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulunca, evvelce iki defa kaynak transfer edilen proje için projenin sürdürülebilirliğinin projede yerelde işbirliği yapılan kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşları tarafından sağlanması koşuluyla, Fon Kurulunun 24.05.2007/3 sayılı Kararı ile son defa olmak üzere 97.028.-YTL kaynak gönderilmesi uygun görülmüş, söz konusu kaynak 24.08.2007 tarihinde ilgili Vakfa aktarılmıştır. Böylece Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı ile işbirliği içerisinde yürütülen bu proje için **üç yıllık** süre zarfında **toplam 302.460.-YTL** kaynak aktarılmıştır.

3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun amacını gerçekleştirmek üzere her il ve ilçede kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından, öncelikli olarak 3294 sayılı Kanun kapsamında bulunan yoksul vatandaşlarımızın temel gereksinimlerini karşılamak için sosyal yardımlar (gıda, barınma, yakacak, eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik) yapılmaktadır. Bunun yanı sıra Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel müdürlüğü tarafından vakıflar aracılığı ile yoksullukla mücadele kapsamında yoksul vatandaşlarımızın sürdürülebilir gelir elde etmeleri, üretken duruma geçirilmeleri ve topluma entegre edilmelerini sağlamak için "proje destekleri" de verilmektedir. Beyoğlu Kadın Konukevi de proje destekleri kapsamında sosyal hizmet projesi olarak desteklenmiştir. Sosyal hizmet projelerinin değerlendirilmesi sürecinde göz önünde bulundurulacak en önemli husus, proje süresinin sona ermesinden sonra projenin sürdürülebilirliğinin yerelde hizmet alanıyla ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından sağlanmasıdır.

Beyoğlu kadın Konukevi, Projenin desteklendiği süre zarfında Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı ile yapılan işbirliği protokolleri kapsamında (iki ayrı protokol halinde üç yıllık süre ile hazırlanmıştır) Beyoğlu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından yönetilmiştir. Ülkemizde bu tür korunmaya, bakıma ve yardıma muhtaç aile, çocuk, sakat, yaşlı ve diğer kişilere götürülen sosyal hizmetleri yürütmek esas itibarı ile SHÇEK ve yerel yönetimlerin görev alanındadır. Bu nedenle, Fon'dan toplam 302.460.-YTL kaynak aktarılan proje ile kurulan Kadın Konukevinin bu alanda hizmet veren kurum ve kuruluşlar ile yerel yönetimlerin işbirliği içerisinde kurumsallaşması sağlanarak konunun çözümü yoluna gidilmelidir.

Önümüzdeki dönemde hedef kitemizde yer alan, şiddete maruz yada bu risk altında bulunan kadınlara yönelik sosyal hizmet projeleri kapsamında hazırlanmış ve sürdürülebilirliği yerelde işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlarca sağlanacak olan projeler, Fon Kurulunca değerlendirilerek uygun görülmesi halinde desteklenebilecektir.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı